ALTUG USTAYLA 2018 ÖABT'YE BYE BYE ☺ SON TEKRAR OKUL ÖNCESİ ÖABT ALAN HAP BİLGİLER

ANNE ÇOCUK SAĞLIĞI

Lenf bezlerinde şişlik, ateş ve deri döküntüsü görülen ön dönemi görülmeyen çocuk hastalığı KIZAMIKCIK

• Burkulmada PRICE YÖNTEMİ

P – korumak

I – dinlenmek

R- soğuk uygulamak

C-kompresyon

E- elevasyon/yükseltme

• İlkyardımın ABC si

Solunum yolunun açılması

Solunumun sağlanması

Dolaşımın sağlanması

• Epizyotomi : doğumu kolaylaştırmak için yapılan cerrahi kesi

• Histeretomi : bebeğin 28. Haftadan önce alınması

• Günümüzde artık hiç virüsü görülmediği için uygulaması kaldırılan aşı ÇİÇEK AŞISI

• Sağlık bakanlığı aşı takviminde bulunmayan aşılar

Suçiçeği

Konjuke pnömokok

Hepatit A

Grip

Rotavirüs

• VEREM AŞISI (BCG) : 2. ay ve 1 yaş sol omuz adelesinden

HEPATİT B : doğum 1.ay 6.ay

5 Lİ KARMA AŞI: hıb difteri boğmaca tetanoz polio(çocuk felci)

2,4,6. Aylarda 18. Ay ve 4-5 yaşta

• Kemik yaşı sol el bileğinin filmi ile tespit edilir.

• İyot ekskliği sonucunda zeka geriliği meydana gelir.

• Türkiyede Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Hastaneler Programı 1987 yılında uygulanmıştır.

• Raşitizm D vitamini yetersizliğinin sonuçlarından biridir.

• Bir çocuğun ölüm riskinin en yüksek olduğu dönem doğumu izleyen ilk aydır.

• Fenilketonüri nin sık görülmesinin temel nedeni akraba evliliğidir.

• Dünyadaki yeni doğan ölümlerinde en etkin olan faktör enfeksiyonlardır.

• Bir bebeğin prematüre sayılması için 37. Haftayı doldurmamış olması gerekir.

• Süt çocukluğu dönemini tanımlayan uygun yaş aralığı 1 ay-2 yaş dır.

• Oyun çocukluğu dönemini tanımlayan uygun yaş aralığı 2-3 yaş dır.

• 5 yaş altındaki bir çocukta malnutrisyondan söz edilebilmesi için kol çevresi ölçümü 10 cm olmalıdır.

• Çocuklarda kalıcı dişlerden alt ön kesiciler 6-7 yaşında çıkar.

• İnsanların bedensel gelişiminde 10 haftalıktan doğuma kadar olan süreye fetal dönem adı verilir.

• Gebeliğin 38. Haftasından sonra doğan bebekler term kavramıyla adlandırılır.

• Erkeklerde puberte (ergenlik) dönemini tanımlayan en uygun yaş aralığı 12-20 yaştır.
• Akciğerlerin derin, süngerimsi tabakalarının iltihaplanması phömoni dir.
• Kuluçka dönemi 10-12 gün olan döküntü öncesi dönemde ateş, nezle, öksürük ve ağız içinde koplik lekesi adı verilen beyaz lekelerin görüldüğü hastalık kızamıktır.
• Human Parvovirüs B19 ile oluşan ve daha çok okul çağındaki çocuklarda görülen bulaşıcı enfeksiyon hastalığı 5. Hastalıktır.
• Kızamık hastalığına morbillivirüs neden olur.
• Klinik bulguları ateş, baş ağrısı, ense ağrısı, kusma ve menegeal irritasyon olan hastalık menenjittir.
• Çocuklarda çoğu zaman sarılık yapmadan seyreden karaciğer iltihaplanması hastalığına karşı geliştirilen aşı Hepatit A aşısıdır.
• Genellikle doğumdan sonra ilk hafta içinde görülen memede sütün aşırı birikimi nedeniyle memede sertleşme ve ağrıyla kendini gösteren durum angorjmandır.
• Gebeliğin 28. Haftasından sonra önce karın ve döl yatağının kesilerek bebeğin alındığı cerrahi işlem histerotomidir.
• Fetüsün başının doğması için perinenin yırtılması amacıyla düzenli bir kesinin oluşturulmasına epizyotomi denir.
• Gebelik boyunca artan hormonlar ile memenin süt yapımına hazırlandığı aşama mamogenezdir.
• Sinir merkezinin elektriksel aktivitesindeki geçici değişiklikler nedeniyle vücudun bir bölgesinde yada tamamında görülen istem dışı kas kasılmalarına havale denir.
• Hastanın çevre ile bağlantısının kesildiği, uyarılara tepki vermediği uzun süreli bilinç kaybına koma denir
• Kalp krizi durumunda ilk yardım uygulamasında hastanın pozisyonu yarı oturur pozisyonda olmalıdır.
• Dünyadaki yeni doğan ölümlerinin nedenleri;
• % 33 doğum travması ve asfiksisi
• % 42 enfeksiyonlar
• % 10 erken doğumla ilgili sorunlar
• % 14 konjenital anomaliler
• % 1 diğer nedenler
• Anne sütünün teşviki bebek dostu hastaneler 1987 beri uygulanıyor
• Zatürre çocuk ölümlerinde ikinci sırada yer alır
• Akut solunum yolu enfeksiyonlarının kontrolü programı 1987 den beri uygulanıyor
• İshalli hastalıkların kontrolü programı 1986 uygulanmaya başladı
• Ülkemizde 1968 den beri tuzun iyotlanması çalışmaları başladı
• Kasiyum ve fosfor kemik dokusunun çimentosu
• Fenilketonüride topuk kan örneği alınır
• Fenilketonürinin sık görülmesinin temel nedeni akraba evliliği
• İyot yetersizliği sonucu bebekte (kretinizim) zeka geriliğiğ görülür
• Normal gebelik 40 hafta
• 37. gebelik haftasını tamamlamadan doğanlar prematüre
• 37-40 haftasında doğanlar term(zamanında doğan)
• Boya göre ağırlığın 3 persentilin altında olması zayıflık

• Doğumdan başlayarak 24 aylık olana kadar baş izlemesi yapılır
• Baş çevresi %3 ün altında olan bebekler ayrıntılı muayene edilmeli
• 3 aydan büyük çocuklarda kemik yapısı değerlendirmede sol el bileği filmi kullanılır
• Gebeliğin 28. Haftasından sonra önce karın ve döl yatağının kesilerek bebeğin alındığı cerrahi işlem histeretomi
• Dünyada sezeryanla doğan ilk kişi Roma imparatoru Sezar
• Normal doğumda 500cc sezryanda 1000cc kanama normal
• Mamogenez memenin süt yapımına hazır hale gelmesi
• Laktogenez süt yapımının başlaması
• Galaktopoinez emzirme ile süt üretiminin devam etmesi
• Fetüsün başının doğması için pernenin yırtılması amacıyla düzenli kesinin oluşturulmasına epizyotomi denir
• Şok bulguları:Endişe-Sersemlik-Baş dönmesi-Bitkinlik
• Burun kanamasında baş öne eğilir
• Kalp krizinde hasta yarı oturur pozisyondadır
• İlk yardımın ABC si:
• Solunum yolunun açılması
• Solunumun sağlanması
• Dolaşımın sağlanması
• Solunumun olup olmadığı; bak-dinle-hissetle kontrol edilr
• Sıcak çarpmasında 39 dereceye kadar hızlısoğutulur 39 dereceden sonra yavaş soğutulur
• Burkulmada PRİCE yöntemi kullanılır
• PRİCE yöntemi:
• Korumak-Dinlemek-Buz uygulamak-Kompresyon-Yükseltme
• Kızamık hastalığına: morbillivirüs neden olur
• Kalp krizinde hasta yarı oturur pozisyona getirilir.
• Ev kazaları anne-bebek ölümünde fazla rol oynar
• Kalıcı alt ön diş6-7 yaşında oluşur
• Çocuklarda en sık görülen hormon hastalığı Hipotirodizm
• İyot eksikliği sonucu zeka geriliği oluşur
• Bebek odası 22-24 derece olmalı
• HIB aşısı; difteri,boğmaca,tetanos,polio
• Pika rahatsızlığında demir eksikliği var denilebilir.
• Follop tüpünde döllenme gerçekleşir
• Difteri,boğmaca,çocuk felci,kızamık,kızamıkcık,kabakulak ilk altı yılda yapılır
• 18-35 yaş annelik için ideal yaştır
• 0-18 yaş arasındakiler çocuk sayılır
• D vitamini yetersizliği; raşitizm
• Term: gebeliğin 38. Haftasından sonraki bebekler
• Verem aşısı ilk olarak 2. Ayın sonunda uygulanır
• 1977 yılından beri dünyada görülmeyen hastalık çiçek
• Poliomiyelit: çocuklarda felce neden olan son yıllarda türkiyiyede uygulanan aşı çalışmaları sonucunda görülmüyor
• 5-14 yaşta çocukların en çok kol bölgesi yaralanır

• Dörtlü karma aşısı: birinci sınıfa giden bir çocuğun vurunduğu aşı
• Hemoroit rahatsızlığı lif içeriği zengin besinlerle azaltılabilir
• Down sendromu kromozom anomalisi
• Koplik leke olan beyaz lekelerin görüldüğü kızamık
• Menegeal irritasyon olan hastalık menenjit
• Pnömoni akciğerin derin süngerimsi tabakanın iltihaplanması. Çocuklarda görülen solunum yolu enfeksiyonu
• Angorjman memede sütün aşırı birikimi
• Epizyotomi: getüsün başının doğması için perinenin yırtılmaması sonucu kesinin oluşturulmasına verilen ad
• Bebekler 7. Ayda EMEKLEMEYE BAŞLAR
• Mmogenez: gebelik boyunca artan hormon ile memenin süt yapımına hazırlanması laktasyonla ilişkili
• Tokat vurulmuş gibi tanımlanan çocuğın yanaklarında görülen kızarıklık beşinci hastalıktır.
• Bir çocuğun ölüm riskinin fazla olduğu dönem ilk ay
• Viral enfeksiyon suçiçeği
• Tetanoz insandan insana bulaşmaz
• Tifo dikkat bozukluğuna neden olur
• Normal gebelik süreci 40 hafta
• Human parvovirüs B19 ile oluşan 5. Hastalık
• Zigotun uterus duvarına yerleşmesine implantasyon denir
• Çilek dili görünümü kızıl hastalığı
• Epilepsi: beyindeki hücrelerin kontrol edilemeyen aşırı ve anormal elektrik deşarjına bağlı olan hastalık
• Polio virüsü sonucu oluşan hastalık çocuk felci
• Aşı takviminde yer almayan gerektiğinde yapılan aşı verem aşısı
• Döküntülü hastalık grubunda yer almayan zatürre

DERS: OKUL ÖNCESİ EĞİTİME GİRİŞ

• Okul öncesi eğitimin amaçları MİALERET tarafından toplumsal, eğitici, gelişimsel olarak üçe ayrılır.
• SATI BEY İstanbul Beyazıt'ta özel bir anaokulu açmıştır.
• Okul öncesi 2013 programında High Scope yaklaşımının "planla-yap-değerlendir" ilkesinden faydalanmıştır.
• Okul öncesi eğitimi genel müdürlüğü 1992 de kuruldu.
• Okul öncesi eğitim 0-6 yaş çocuklarının tüm gelişim alanlarını destekleyen bir eğitimdir.
• Çocuğun öğrenme becerileri; yaratıcılık, analitik düşünme, akıl yürütme, sorun çözme yeteneği ve dili etkili olarak kullanma.
• Okul öncesi eğitim 0-6 yaşları arasını kapsar.
• Çocuğun erken dönemde anne ile kurduğu ilişkinin onun gelecek yıllardaki duygusal yaşamını büyük ölçüde etkilediğini belirten isim Freud dur.
• Bloom, öğrenmelerin önemli bir bölümünün erken dönemde gerçekleştiğini ifade eder.
• Farabi, çocuğun potansiyel olarak öğrenme yetisine sahip olduğunu ifade ederek okul öncesi eğitimin önemini vurgulamıştır.
• Comenius'a göre okul sisteminin basamakları: anaokulu, ana dili okulu, Latince okulları ve üniversiteler şeklindedir.
• Fröebel, erken çocukluk döneminin önemini vurgulayarak bu dönemde kurumsal eğitimin de önemli olduğunu belirtmiş ve ilk defa bir okul öncesi eğitim kurumunu açmıştır.
• İlk çağ toplumlarında eğitim taklit ve ezbere dayalıdır.
• Orta çağ da çocukların eğitiminde baskı ön plandadır.
• Çocuk eğitiminde oyunun ve masalların önemini vurgulayan ilk çağ düşünürü Aristo dur.
• Çocukların olabildiğince erken yaşta devlet okullarında, öncelikle devletin çıkarlarını koruyacak biçimde yetiştirilmesi gerektiğini vurgulayan ilk çağ düşünürü Platon dur.
• Rabelais, "Çocukları özgür bir biçimde düşündürmeye alıştırmak eğitimin amacıdır." görüşünü benimsemiştir.
• Piaget'e göre soyut işlemler dönemi 11-15 yaşlar arasını kapsar.
• Çocuğun kafaca ve bedence yeteneklerini göz önünde bulunduran "Metod" sistemini ortaya atan düşünür Pestolazzi dir.
• Eğitim görüşlerini yansıttığı "Emile" adlı eserinde "çocuğun neyi öğrenebileceği ve neleri öğrenmeye ilgi duyduğu üzerinde yoğunlaşılması gerektiğini " belirten düşünür Rousseau dur.
• Türkiyede okul öncesi eğitimi genel müdürlüğü 1992 yılında kurulmuştur.
• Aile katılım programlarına önem verilmesi ve anne baba okullarının yaygınlaştırılması konusunun ilk defa ele alındığı 15. Milli Eğitim Şurası dır.
• Cumhuriyet öncesi dönemde doğrudan okul öncesi eğitim alanına yönelik çalışmalar Geçici

İlköğretim Yasası ile başlamıştır.
• Okul öncesi eğitimin iki yıl zorunlu eğitime dahil edilmesi 15. Milli Eğitim Şurası ile olmuştur.
• 1924 tarihli 439 sayılı yasa ile öğretmenlik yasal olarak meslek durumuna getirilmiştir.
• "bebeklik" "çocukluk" "ön ergenlik" "ergenlik" ve "yetişkinlik" olarak sınıflandıran düşünür ROUSSEAU
• Fakirlikle savaş HEAD START
• Hiçbir çocuk geride kalmasın HEAD START
• 58 anahtar deyimi – etkin öğrenme – piaget HİGH SCOPE
• Eğitim her çocuğu hakkı – piazza – şeffaflık - aynalar REGGİO EMİLİA
• Akıl, kalp, yeteneklerin eğitilmesi – somut örnekler – doğallık WALDORF YAKLAŞIMI
• Gelişimsel etkileşim – ruh sağlığı – keşfederek öğrenme – deneyim kazanma BANK STREET YAKLAŞIMI
• Öğretmen bilgiye nasıl ulaşacağını öğretendir – hazır çevre – emici akıl MONTESSORİ YAKLAŞIMI
• İlk resimli çocuk kitabı "orbis pictus" un yazarı COMENİUS
• Eğitimi "anaokulu" "anadil okulu" "latince okulları" "üniversite" şeklinde ele alan COMENİUS
• Boş levha – jimnastik eğitimi – çocuğun içgüdülerinden yararlanın J. LOCKE
• Tabiat – oyun çocuğun en doğal hakkı – el işleri – emile J.J. ROUSSEAU
• Yaparak yaşayarak öğrenme – metod – ilk açık hava anaokulu – organların eğitilmesi PESTALOZZİ
• Oyunlar gelişigüzel değildir – ilk anaokulu – yaratıcı insan FROBEL
• Özel gereksinimli bireyler – farklı yaş grupları – basamaklı eğitim – akran eğitimi MONTESSORİ
• OKUL ÖNCESİ ÇOCUĞUN İHTİYAÇLARI
• İyi bakım, sevgi, şefkat – güven – oyun – özgürlük – estetik – kendini tanıma
• Temel alışkanlıklar : uyku,yemek yeme,tuvalet,temizlik
• İlk özel anaokulu açan : Satı bey
• Anaokul,ana dil,latince,üniversite şeklinde eğitimi sınıflandıran : Comenius
• J.J.Rousseau gelişim aşamaları :bebeklik0-2,çocukluk2-12,ön ergenlik12-15,yetişkinlik20-
• Suni makineler yerine "metod" sistemini benimseyen : Pestolozzi
• Montessori'nin temel ilkeleri: çocuğa saygı
o Özümleyici akıl
o Kritik dönemler
o Hazırlayıcı çevre
o Kendini eğitme
• Montessori'nin gelişim alanları: duyu gelişimi
o Kavram gelişimi
o Günlük yaşamda başarı
o Akademik gelişim
• Akıl-yetenek-kalp: Woldrof
• Head start 'ın ana ögeleri: eğitim,sağlık,sosyal hizmet,ebeveyn katılımı
• Planla -çalış-toplan-değerlendir: High Scope

• Fakirin dostu : Head Start
• O.Ö.E. BİR PROGRAM HALİNDE SÜRDÜRÜLMEYE BASLANDIĞI TARİH: 1952
• 1864 YILINDA ISLAHANE MEKTEBİ AÇILDI : ABDÜLAZİZ
• MEKTEBE YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN YAPILAN TÖREN : AMİN ALAYI
• TÜRKİYE DE İLK OLARAK ANAOKULLARININ AÇILMASINI SAĞLAYAN YASA :GEÇİCİ İLK. YASASI
• 5. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI: İLK DEFA OKULÖNCESİ ELE ALINMIŞTIR
• 9. M.E. ŞURASI : O.Ö.E. AMAÇ VE GÖREVLERİNDEN SÖZ ETMİŞTİR
• 10. M.E.ŞURASI : OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ AYRINTILI ALMISTIR
• İLK ÇAĞ: PLATON UN DEVLET VE PROTAGORAS ADLI ESERİ VAR. ÇOCUK DEVLET ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA YETİŞTİRİLMELİDİR.
• ARİSTO : AİLE EĞİTİMİ VE ANNE EĞİTİMİ , YEDİ YAŞINA KADAR , EVDE EĞİTİM
• ÇİCERO :BELLEK KÜLTÜRÜ ÖNEMLİ ,
• QUİNTİLİANUS :EĞİTİM HERKESİNYETENEKLERİNE, KAVRAYIŞ GÜCÜNE UYGUN OLARAK VERİLMESİNİN ÖNEMİ ÜZERİNDE DURMUSTUR.
• COMENIUS :BÜYÜK DİDAKTİKA ADLI KİTABI VAR, EĞİTİM : ANA OKUL ANA DİLİ OKULU ,LATİNCE OKULLARI 3 BİLGİ VAR : BİLİMSEL, AHLAK ,TANRI SEVGİSİ
• J.LOCKE : DAYAK PEDOGOJISINE KARSI ÇIKMIŞTIR. EĞİTİMİN AMACI MUTLULUĞUN GERÇEKLEŞMESİDİR.
• FENELON : KIZLARIN EĞİTİMİ ADLI KİTABI VAR. EĞİTİME ERKEN BAŞLANMALI .
• ROUSSEU: DOĞALLIĞI VURGULAMIŞTIR. BEBEKLİK ,ÇOCUKLUK ,ÖN ERGENLİK ,YETİŞKİNLİK .
• PESTALOZZİ: TABİAT SEVGİSİNDEN ETKİLENMİŞTİR. ORGANLARIN EĞİTİLMESİ EĞİTİMİN TEMELİDİR.
• FROEBEL : EĞİTİMİN AMACI YARATICILIKTIR.ÇOCUKLAR ÇİÇEK , ÖĞRETMEN BAHÇIVANDIR DER.
• MONTESSORİ : ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM PROG . GELİŞTİRMİŞTİR.DOĞAL OYUN ORTAMALRI OLMALI.
• YAKLAŞIMLAR : BANK STREET : DENEYLEYEREK ÖĞRENİRİZ
• HİGH SCOPE: 58 ANAHTAR DEYİMİ PİAGETİ TEMEL ALMIŞ,PLANLAMA ÇALIŞMA TOPLANMA DEĞERLENDİRME
• HEAD START: FAKIRIN DOSTU 4 ANA ÖĞE : EĞİTİM, SAĞLIK ,SOSYAL HİZMET, ETKİN KATILIM
• WALDORFF: DOĞAL DÜNYA SANAT . AKADEMİK GELİŞİM ÖNEMLİ DEĞİL.SADECE AKLINI DEĞİL , KALBİNİ VE YETENEKLERİNİ EĞİTMELİYİZ.
• REGGİO EMİLLİA : DUVARLARI YIKALIM.ÇOCUĞUN YÜZ DİLİ ,SINIFTA AYNALAR VAR.
• AÇEP : EV MERKEZLİ , 5,6 YAŞ OKULA GİDEMEYEN
• ANNE DESTEK P. 3,9 YAS COCUGA SAHİP ANNELERE VERİLEN EĞİTİM.
• BABA DEP : BABALARA VERİLEN EĞİTİM
• OVÇEP : OKULA DEVAM EDEN ÇOCUKLARA TAMAMLAYICI HİZMET OLARAK VERİLİR.AÇEV İŞBİRLİĞİ ,
• YAZ ANAOKULLARI : 10 HAFTALIK HIZLANDIRILMIŞ PROGRAM , İLK

DİYARBAKIR.
• AİLE ÇOCUK EĞİTİM PROGRAMI: 0,6 YAŞ YOKSUL AİLELERE NÜFUS PLANLANMASI ,EVLİLİK, AİLE İÇİ İLETİŞİM KONULARI
• ANNE BABA ÇOCUK EĞİTİMİ PROJESİ : HERKESİ ,GENÇ KIZLARI ,ERKEKLER.
• UZAKTAN EĞİTİM MODELİ :UYKUDAN ÖNCE, TOMURCUKALAR,BENİMLE OYNAR MISIN,CAN SUYU ,SUSAM SOKAĞI
• Comenius Büyük Didaktika
• Comeniusun okul basamakları:
• Anaokulu-ana dili okulu- Latince okulu-üniversteler
• Farabi çocuk potansiyel olarak öğrenme yetisine sahibtir.
• Fenelon kızların eğtimi
• Roussaeu gelişim aşamaları:
• Bebeklik 0-2 yaş
• Çocukluk 2-12 yaş
• Ön ergenlik 12-15 yaş
• Ergenlik 12-15 yaş
• Yetişkinlik 20 yaş ve sonrası
• Pestalozzi kuğunun şarkısı kitabı var
• Pestalozzi metot : Çocuğun kafaca bedence göz önünde bulunduran yepyeni bir sistem ortaya atmış buna METOT denir.
• Montessori İtalya kavramları:
• Çocuğa saygı-Özümleyici akıl-Kritik dönemler-Hazırlanmış çevre-Kendini eğitme
• Montessori gelişim alanları:
• Duyu gelişimi-Kavram gelişimi-Günlük yaşamda başarı-Akademik gelişim
• Montessori programı 2-6 yaş arası çocukları kapsar.
• Okul öncesi eğtim genel müdürlüğü 1992 yılında kuruldu.
• Sosyal hizmetler çocuk esirgeme kurumuna bağlı kurum temelli modeller:
• Kreş 0-3yaş Gündüz bakımevi 3-6 yaş
• Çocuk yuvaları 0-12 yaş
• Milli eğtim bakanlığına bağlı kurum temelli modeller:
• Özel –resmi bağımsız anaokulları 3-6 yaş
• Özel –resmi anasınıfları 5-6 yaş
• Uygulama anaokulları anasınıfları 3-6 yaş
•

DERS: ÇOCUK RUH SAĞLIĞI

ϖ Bireysel farklar anlayışının bilimselleşmesine en çok katkı yapan kuramcı DARWİN
ϖ Uluslararası yasalar tarafından;
14 yaşın altındakilerin çalıştırılması yasak
14 yaşındaki çocuklar çocuk işçi
15 ve 18 yaş arası çalışanlar ise genç işçi
ϖ Çocuk ruh sağlığının bir disiplin olarak kurulması 1933 İsviçreli TRAMER
ϖ Üniversiteler bünyesinde ilk çocuk psikiyatrisi anabilim dalı 1948'de PARİS'te kuruldu.
ϖ Ayrılık kaygısı 5.aydan itibaren belirginleşmekle birlikte ilk tepkilerini 9-10. Ay anneden ayrılığında gösterir. 3 yaştan itibaren azalır.
ϖ Tik, genel olarak 6 yaşında ortaya çıkmaya başlar ve erkeklerde daha fazla görülür.
ϖ Parmak emme en geç 5-6 yaşlarında sona ermesi gerekir.
ϖ Zihinsel gelişim bozukluğuna en sık neden olan kromozom bozukluğu DOWN SENDORUMU
ϖ Rett sendromu, 5.aydan itibaren görülmeye başlar. Kaynağı X kromozomundaki bozulma. KIZ çocuklarında görülür.
ϖ Çocukluk çağı dezintegratif bozukluğu; sonradan ortaya çıkar, 2-4 yaş arası bir dönemde edinilen tüm yetileri bir anda kaybetmeye başlar. Çoğunlukla ERKEK çocuklarında
ϖ BİPOLAR BOZUKLUK, iki aşırı uç arasında gelgitler gösterdiği bozukluk.
ϖ MAJOR DEPRESYON, belirti sayısı ve şiddetinin daha fazla olduğu ve en az 2 hafta süren depresyon tipi.
ϖ DİSTİMİK BOZUKLUK, belirti sayısı ve şiddeti daha hafif ancak süresi daha uzun tiptir. (çocuklarda en az 1 yıl)
ϖ Takıntılı durumun düşünsel boyutu OBSESYONLARI, davranışsal boyutu KOMPULSİYONLARI oluşturur.
ϖ Erken başlangıçlı şizofreni:
Çocuklarda 5 yaşından önce görülme olasılığı düşük
13 yaşından önce başladığında çok erken başlangıçlı şizofreni
18 yaşından önce başladığında erken başlangıçlı şizofreni
ϖ KABUS 3-8 yaşlarında sık görülür.
ϖ En sık yalan söylenen yaş 4-5 yaş
ϖ Türkiye'de ilk modern ruh salığı hastanesini kuran Türk hekimi MAZHAR OSMAN
ϖ Normal dışı davranışların, düşüncelerin ve duyguların oluşum süreci ve doğası ile ilgilenen bilimsel disipline psikopatoloji denir.
ϖ Ruh sağlığında varoluşçu kuramın yaşayan en önemli temsilcisi I. Yalom dur.
ϖ Çocukların beyinlerinin doğduklarında boş bir levha gibi olduğunu ileri süren kuramcı John Locke dur.
ϖ Hipokratın ruhsal bozuklukların nedeninin psikolojik değil biyolojik olduğunu ileri sürdüğü hipotezi somatogenez dir.
ϖ Sistem kuramı bireyin biyolojik, psikolojik ve sosyal süreçlerin etkileşimi toplamından oluştuğunu öne sürer.
ϖ Bireyin içinde bulunduğu sosyal ağ mikrosistemdir.
ϖ Ergenliğin, çatışmaların ve duygusal çalkantıların yaşandığı fırtınalı bir dönem olduğunu

ileri süren ve çocuk psikolojisinin babası olarak kabul edilen psikolog Stanley Hall.
ϖ "Refleks tepkileri dışındaki diğer davranışlar öğrenilmiştir." görüşü Skinner tarafından öne sürülmüştür.
ϖ Çocuklarda 7-9 yaşlarında önemli bir problem haline gelen davranış bozukluğu çalma dır.
ϖ Yalancılık okul öncesi dönemde ruhsal bir bozukluk olarak tanımlanamaz.
ϖ Johada, pozitif ruh sağlığını açıklarken duygusal iyilik halinin ruh sağlığının somut işareti olduğunu ileri sürmektedir.
ϖ Çocuğun herhangi bir nörolojik bozukluğu olmadığı halde duymuş olduğu kelimeleri yazarken harfleri eksik ya da ters yazması davranışı disgrafi dir.
ϖ Tek tek ailenin ve okulun birey üzerindeki etkisi değil, bu ikisinin etkileşiminin bireye olan etkisi mezosistemin içerisinde yer alır.
ϖ Çocuklar 1-3 yaş arasında doğal olarak saldırgandır.
ϖ Normal dışı davranışların, düşüncelerin ve duyguların oluşum sürecini ve doğasını inceleyen bilimsel disiplin : Psikopatolaji
ϖ Ruhsal bozuklukların psikolojik olduğunu ileri süren : psikogenez
ϖ Ruhsal bozuklukların biyolojik olduğunu ileri süren : somatogenez
ϖ Ruh sağlığı için ilk ciddi adım Phippe Pinel tarafından gerçekleştirildi
ϖ Uluslar arası yasalara göre 14 yaşın altındaki çocukların çalıştırılması yasaktır
ϖ Who göre sağlık beden ,ruh ve sosyal olarak tam iyilik hali
ϖ Alışkanlıkların çoğu 4 yaş civarında ortadan kalkar
ϖ Tuvalet eğitiminde kritik zaman aralığı 12-20 aydır
ϖ 24-36 ayda tuvalet becerisi kazandırılır
ϖ Dünya sağlık örgütüne göre ruh sağlığı üzerindeki belirleyiciler: yaş ,cinsiyet ve yoksulluk
ϖ Bireyin döllenmeden ölüme kadar geçirdiği değişimlerin ve gelişimlerin tümüne "gelişim psikopatolojisi" denir.
ϖ Kekemelik 2-7 yaşlarda başlar, 2-5 yaşlarda geçicidir
ϖ Aneroksiya nevroza : yememe
ϖ Bulmia nevroza :çok yeme -kusma
ϖ Pika : yenilebilir olmayanları yeme
ϖ 0-2 yaş:yüksek ve ani ses, yanacılar
ϖ 2 yaş :karanlık
ϖ 2-3 yaş: doktor,kostümgiyen insanlar
ϖ 3-6 yaş:hayalet,cadı
ϖ Okul öncesi :sihirden korkarlar
ϖ Çocuk ruh sağlığını inceleyen bilim psikopatoloji
ϖ Osmanlıda ruh sağlığına ilişkin kurulan merkez Bimarhane
ϖ Ruhsal hastalıklarında diğer hastalıklar gibi biyolojik olduğunu belirten ilk kişi Hipokrat
ϖ Somatogenez ruhsal bozuklukların biyolojik olduğunu ileri sürer
ϖ Somatogenez Hipokrat
ϖ Gelişimsel psikopatoloji zıtların birliği ilkesine dayanır
ϖ Psikopatoloji normal dışı davranışların düşüncelerin duyguların oluşum sürecini doğasını inceleyen bilim
ϖ Philliuhpe Pinel ABD de ruh sağlığı ile ilgili merkez kurdu

- 1898 ruh sağlığı ders olarak Gülhane Tıb Akademisine koyuldu
- 1959 Hacettepe de ruh sağlığı bölümü açıldı
- 10 Ekim ruh sağlığı günü
- Charles Darwin temel ilkesi bireysel farklılıklar
- Stanly Hall çocuk psikolojisinin babası
- Issac çocuk gelişimini güvenle açıklar
- Ayrılığa karşı ilk tepkiler 9 ve 10 aylarda görülür
- 3 yaş itibarı ile anneden ayrılmaya karşı tepkiler azalır
- Tourette tik 7 yaş sonrası çıkar her geçen gün şiddeti artar
- Geçici tik en fazla 1 yıl sürer
- Alışkanlıkların çoğu 4 yaş civarında ortadan kalkar
- 24-36da tuvalet eğtimi kazanır
- Birincil enüresis sürekli her gün idrarını tutamama
- İkincil enüresis idrarını tutmayı öğrendikten sonra yeniden tutmakta zorlanması
- Enkopresis dışkı kaçırma
- Yaşamın ilk 2 yılında yüksek ani ses yabancılardan korkar
- 2 yaş karanlık korkusu
- 2-3 yaş doktor kostüm giyenlerden korkar
- 3-6 yaş hayalet cadı bazı hayvanlardan korkar
- Ruhsal bozukluklarda en çok kullanılan el kitabı DSM4 ve ICD10
- Pika yenilebilir olmayan maddeleri en az 1ay süre ile yemek
- Zihinsel yetersizlik,
- 50-70 Hafif
- 40-50 Orta
- 20-40Ağır
- 7-20 Çok ağır
- Otizmi ilk olarak 1943 te Leo Kanner tanımladı
- Rett sendromu X kromozomuyla ilgili kadınlarda görülür
- Rett sendromunda 5 aydan itibaren gerileme olur
- Davranım bozukluğu insan ve hayvanlara zarar vermek
- Anoreksiya Nevroza kişinin normal ya da normal altı kiloda olmasına rağmen yemeyi kısıtlaması aktif olarak zayıflaması
- Blumia Nevroza kişinin yeme davranışı üzerindeki kontrolünü kaybetmesi aşırı yemesi
- REM uykusu hızlı göz hareketleri kalp atışı solunum hızlanır kaslarda gevşeme olur
- Rüyalar REM de görülür
- NON-REMvucut hareketleri solunum yavaşlar
- Kabus REM uykusunda Kabus 3-8 yaşta daha sık
- Uyku terörü NON-REM de olur
- Uyurgezerlik NON –REM de
- Özgül fobide korkulan nesne durum belli
- Açık alan korkusu agora fobi
- 3-4 yaşta ölüm uzaklara gitme anlamına gelir
- 5 yaşta ölüm korkutucu olmaya başlar
- İrwin Yalom yaşayan en büyük varolşçu psikoterapist
-

DERS: YARATICILIK
• Yaratıcılıkta rol oynayan ögeler:Duyu- Duyum-Algı-İmge-Simge
• Yakınsak düşünme biçiminin yönelik olduğu yanıtlar:
• Beklenen yanıtlar
• Belirlenmiş yanıtlar
• Uylaşımcı yanıtlar
• Olağan yanıtlar
• Yaratıcı düşünme teknikleri: Morfolojik sentez-Özellik listeleme tekniği-Sinektik tekniği
• Morfolojik sentez:Farklı olan nesnelerin düşüncelerin imgelerin ögelerin arasında transferler yapılarak ya da bu öğeler birleştirilerek farklı ve yeni bir ürün oluşturulmasıdır
• Morfolojik sentezin aşamaları:
• Durumun belirlenmesi
• Nesnelerin belirlenmesi
• Öğelerin belirlenmesi
• Öğelerin seçimi
• Öğelerin birleştirilmesi
• Özellik listelemede kullanılan temel düşünsel araç birleştirme ve modifikasyondur
• Sinektik:Farklı olan ve birbiriyle ilgisiz görünen elementlerin bir araya getirilmesi
• Sinektik tekniğini William Gordon buldu
• Çocuk resimlerinim tasarım elemanları:Çizgi-Renk-Doku-Biçim uzam –Çocukta perspektif gelişimi
• Estetik güzelliklerin bilinçli olarak farkında olması
• Doku doğadaki tüm nesnelerin iç yapılarının işlevsel özelliklerini dışa vuran yüzeysel etkilerdir
• Yaratıcı dans devinimiin elementleri:Yer-Zaman-E nerji
• Okul öncesi yaratıcı müzikte uygulanması gereken aşamalar:
• Yansılama
• Buluş keşif
• Okuma yazma
• Doğaçlama
1) Okul öncesi çocuklarının yaratıcılıklarının geliştirilmesinde KİŞİSEL ANALOJİ TEKNİĞİ etkilidir.
2) Yaratıcılığın gelişmesinde en iyi öğrenme merkezleri SANAT, FEN, KİTAP, BLOK merkezleridir.
3) Vygotsky 'nin düşüncelerinden yola çıkarak "YAPI İNŞASI" kavramını ortaya atan BRUNER
4) RHODA KELLOGG, " Çocukların Sanatını Çözümleme" adlı kitabında 20 temel karalama türü saptamıştır.
5) Yaratıcılığı etkileyen faktörler:
• Kültürel etkenler
• Algısal etkenler
• Duyuşsal etkenler
• İşleve takılma

• Zihinsel kurulum
6) Yaratıcı düşünmenin özellikleri:
• Esnek düşünme
• Orijinal düşünme
• Akılcı düşünme
• Ayrıştırıcı düşünme
7) Yaratıcılık düşünme teknikleri:
• Morfolojik sentez tekniği
• Özellik listeleme tekniği
• Sinektik (Buluşçusu William Gordon)
• Farklı olan nesneleri birleştirerek yeni bir şey oluşturma MORFOLOJİK SENTEZ
MORFOLOJİK SENTEZ TEKNİĞİNİN AŞAMALARI
• Durumun belirlenmesi
• Nesnelerin belirlenmesi
• Ögelerin belirlenmesi
• Ögelerin seçimi
• Ögelerin birleştirilmesi
• Bir düşüncenin, problemin, senaryonun ya da bir nesnenin unsurlarında değişimler yaparak yeni sonuçlar elde etme ÖZELLİK LİSTELEME TEKNİĞİ (MODİFİKASYON)
• Birbirinden tamamen farklı nesnelerin birleştirilmesi SİNEKTİK
• Sinektiğin alt dalları doğrudan analoji – kişisel analoji – sembolik analoji
• Bir durumu başka duruma benzetmek DOĞRUDAN ANALOJİ
• Var olan bir sorunun hayalde bir parçası olup sorunu çözmeye çalışmak KİŞİSEL ANALOJİ
• Çelişkili durumlar oluşturma SEMBOLİK ANALOJİ

DERS: İLKÖĞRETİME HAZIRLIK VE İLKÖĞRETİM PROGRAMLARI

İLKÖĞRETİME HAZIRBULUNUŞLULUĞU ETKİLEYEN ETMENLER

1. FİZİKSEL ETMENLER

¬ takvim yaşı
¬ sağlıklı ve normal bir beden gelişimi
¬ diğer fiziksel etmenler (küçük büyük kas gelişimi)

2. ZİHİNSEL ETMENLER

¬ Zeka
¬ Dil gelişimi

3. DUYGUSAL ETMENLER

4. SOSYAL VE ÇEVRESEL ETMENLER

a) Aile

Hazırbulunuşluluktaki Ailesel Faktörler

¬ Ekonomik koşullar
¬ Oyun ve sosyal deneyimler için var olan mekan ve olanaklar
¬ Evdeki sözel iletişim ortamı
¬ Okuma yazmaya karşı tutum
¬ Okula karşı tutum
¬ Çocuğun güvenlik ve kişilik gelişimini etkileyen aile içi ilişkiler

b) Kitle iletişim araçları

İLKÖĞRETİME HAZIRBULUNUŞLULUK İÇİN YAPILAN VE İLKÖĞRETİME HAZIRLIK YETERLİLİKLERİNİ KAZANDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER

1. FİZİKSEL GELİŞİME YÖNELİK ÇALIŞMALAR

¬ Beden dengesini sağlama çalışmaları
¬ Eşgüdümlü hareket etme çalışmaları
¬ El göz eşgüdümü ve ince motor becerilerine sahip olma çalışmaları

2. FİZİKSEL GELİŞİM YETERLİLİKLERİNİ KAZNDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER

a)Büyük motor becerilerle ilgili etkinlik

¬ Temel hareket ve beceri çalışmaları
¬ Ritim ve dans çalışmaları

b)Küçük motor becerilerle ilgili hareket

3. ZİHİNSEL GELİŞİME YÖNELİK ÇALIŞMALAR

a)Dikkat ve bellek becerileri

b)Matematik becerileri

Matematik Becerilerinin Gelişimine Yönelik Çalışmalar

¬ Betimleme çalışmaları
¬ Örüntüleme çalışmaları
¬ Kıyaslama çalışmaları
¬ Eşitleme çalışmaları
¬ Birleştirme ve ayırma çalışmaları
¬ Sınıflama
¬ Sıralama
¬ Sembol kullanma

¬ Geometriyi anlama

c)Bilimsel düşünme becerileri

Bilimsel Becerilerin Gelişimine Yönelik Çalışmalar

¬ Gözlem yapma çalışmaları

¬ Deneyerek ve yaparak öğrenme çalışmaları

¬ Sorun çözme çalışmaları

¬ Tümevarım tümdengelim düşünme çalışmaları

4. MATEMATİK YETERLİLİKLERİNİ KAZANDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER

İlköğretime Hazırlıkta Kazandırılması Gereken Matematiksel Düşünme Süreçleri

¬ Problem çözme

¬ Akıl yürütme

¬ İlişki kurma

¬ İletişim kurma

¬ Temsil kullanma

Temel Matematiksel Beceriler

¬ Eşleştirme

¬ Sınıflandırma

¬ Karşılaştırma

¬ Sıralama

¬ Sayma

¬ Ölçme

¬ Grafik kullanma

Matematik Yeterliliklerini Kazandırmaya Yönelik Etkinlikler

¬ Sayı kavramı ve saymayla ilgili etkinlikler

¬ İşlemlerle ilgili etkinlikler

¬ Geometri ve mekanla ilgili etkinlikler

¬ Örüntülerle ilgili etkinlikler

¬ Ölçmeyle ilgili etkinlikler

¬ Veri toplama ve değerlendirmeyle ilgili etkinlikler

5. VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

6. DUYGUSAL GELİŞİME YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Duygusal Becerilerin Kazandırılması İçin Yapılacak Çalışmalar

¬ Duygularını tanıma ve ifade etme çalışmaları

¬ Başkalarının duygularını anlama çalışmaları

¬ Empati kurma çalışmaları

¬ Duygusal tepkileri kontrol etme çalışmaları

7.DİL GELİŞİMİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

a)Okumaya Hazırlık Çalışmaları

¬ Harflerin sesleri olduğunu fark etme

¬ Sözcükleri doğru telaffuz etme

¬ Nefesini doğru alıp verme

¬ Sesinin tonunu ve hızını ayarlama

¬ Sözcük dağarcığını geliştirme

¬ Aynı sesle başlayan/biten sözcükler üretme

¬ Yeni duyduğu sözcüğü kullanma
¬ Sözel iletişiminde düzgün cümle kurma
¬ Şarkı, tekerleme, bilmece söyleme, şiir okuma
¬ Kafiye kullanarak yeni sözcükler üretme
¬ Türkçeyi doğru ve güzel konuşma
b)Yazmaya Hazırlık Çalışmaları
¬ Kitapları incelerken yazılara dikkat etme
¬ Çevresindeki yazılı materyalleri inceleme
¬ Yazıların harf ve sözcüklerden olduğunu fark etme
¬ Çeşitli çizgiler çizme
¬ Adını yazma ya da tanıma
¬ Harf kartları ya da plastik harflerle oyun oynama
8.DİL YERLİLİKLERİNİ KAZANDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER
Dil Yeterlilik Boyutları
¬ Konuşma
¬ Okuma
¬ Dinleme
¬ Yazma
Dil Yeterliliklerini Kazandırmaya Yönelik Etkinlikler
a)Okuma Etkinlikleri
Temel Okuma Etkinlikleri
¬ Sesli okuma
¬ Paylaşımlı okuma
¬ Rehberli okuma
b)Konuşma Ve Dinleme Etkinlikleri
c)Ses Çalışmaları
Fonolojik Farkındalık :Dilin ses yapısının anlaşılması ve konuşma anlamın kavranmasıdır.
Fonolojik Farkındalığı Geliştirmek İçin Yapılacak Etkinlikler
¬ Görsel materyaller, ses oyunları, ritmik şarkılar, parmak oyunları, bilmeceler
¬ Ses uyumu olan sözcüklerin belirlenmesi
¬ Aynı sesle başlayan nesnelerin gruplandırılması
¬ Aynı sesle başlayan ya da biten sözcüklerin çocuklar tarafından bulunması
d)Alfabetik Etkinlikler
9.SOSYAL GELİŞİME YÖNELİK ÇALIŞMALAR
¬ Okul kuralları ile ilgili çalışmalar
¬ Nezaket kuralları ile ilgili çalışmalar
¬ Yeni bir gruba uyum sağlama çalışmaları
10.SOSYAL VE DUYGUSAL YETERLİLİKLERİ KAZANDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER
¬ Duygusal alanla ilgili etkinlikler
¬ Sosyal ilişkilerle ilgili çalışmalar
¬ Toplumsal yaşamla ilgili çalışmalar
11.ÖZBAKIM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK ÇALIŞMALAR
¬ Temizlikle ilgili çalışmalar

¬ Giysileri yardımsız giyip çıkarma çalışmaları
¬ Kendini kaza ve tehlikelerden koruma ile ilgili çalışmalar

OKULÖNCESİNDE FEN EĞİTİMİ

Fen Eğitiminin Amacı

¬ Fen okuryazarlığını geliştirmek
¬ Fen bilimine ilişkin temel kavramları kazandırarak fen bilgisinin altyapısını oluşturmak ve geliştirmek
¬ Bilimsel süreç ve uygulama becerilerini geliştirerek fen kavramlarını ve bilimin anlaşılmasına yardımcı olmak
¬ Fen bilimine karşı olumlu tutum kazandırmak

Fen Eğitiminin Özellikleri

► Tüm çocuklara yönelik fen deneyimleri sağlamalıdır.
► Çocukların fikirlerini başkalarıyla paylaşmalarını, tartışmalarını, deneyimlerini ve yansıtmalarını teşvik etmelidir.
► Çocukların deneyimleri içinde bulundukları çevre ve erken çocukluk dönemi teorileri üzerine yapılandırılmalıdır.
► Çocuklara itina ile bir ortam hazırlanarak konunun detaylı olarak keşfedilmesi için yeterli zaman sağlamalıdır.
► Çocuğun günlük yaşamına, oyununa yerleştirilmiş ve diğer çalışmalarla bütünleştirilmiş olmalıdır.
► Çocukların kendi fikirlerini geliştirmelerini ve kendi sorularını izlemelerini sağlamak için onları desteklemeli ve ilgilerini çekmelidir.

TEMEL SÜREÇ BECERİLERİ

• gözlem
• karşılaştırma
• sınıflandırma
• ölçme ve kaydetme
• iletişim

ORTA DÜZEY SÜREÇ BECERİLERİ

• sonuç çıkarma
• tahmin etme

İLERİ DÜZEY SÜREÇ BEERİLERİ

• hipotez kurma ve sınama
• değişkenleri tanıma ve kontrol etme

Gözlem: En temel bilimsel süreç becerisi, gözlem yapmadır. "Gözlem yapma" bilimsel süreç becerisi, çevrede meydana gelen olayları ve varlıkları duyu organlarını kullanarak izleme becerisidir. öğretmenler, çocukların gözlem becerilerini geliştirmeye duyu organlarını tanıtmak ile başlamalıdır.

Karşılaştırma: karşılaştırma süreci çocukların hem gözlem yeteneklerini güçlendirir hem de sınıflandırma yapabilmeleri için ilk basamağı oluşturur. Karşılaştırma, nesnelerin veya olayların farklı özelliklerini dikkate alarak benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymak için kullanılan bir süreçtir.

Sınıflandırma: Sınıflandırma, nesneleri ya da olayları boyutlarına veya özelliklerine göre gruplandırma olarak tanımlanmaktadır. Çocuklar için sınıflandırma süreci gerçek nesneleri türlerine göre ayırdıklarında ve gruplandırdıklarında başlar.

Ölçme ve Kaydetme: Ölçme, nesneleri miktar olarak belirtme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda, ölçme en basit düzeyde karşılaştırma ve sayma yapabilme becerisidir.

İletişim: İletişim, bilginin diğer bireylerin anlamasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi ve sunulması ile gerçekleşir. Çocuklar fikirlerini ve tanımlamalarını sözlü veya yazılı biçimde iletişime geçerek aktarırlar. İletişim becerilerinin kullanımı çocukların kelimeleri tanımasını, nesneleri ve anladıkları olayları resimlerle veya grafiklerle betimlemesini sağlamaktadır.

Orta Düzey Süreç Becerileri
Temel süreç becerilerinden daha fazla bilgi ve beceri gerektiren orta düzey süreç becerileri, ileri düzey süreç becerilerinin de hazırlık aşaması olarak kabul edilir.

Tahmin Etme: Bilimsel süreç içinde deney ortamı oluşturmadan önce incelenecek konu ile ilgili olarak ön yargıda bulunma süreci tahmin etme olarak ifade edilir. Bu sürece ilişkin beceri basit tahminler yürütmeden daha ileri bir aşamadır. Çocuklar mevcut bilgilerini ve gözlemlerini kullanarak mantıklı tahminler yapabilirler.

Çıkarım Yapma:Okul öncesi eğitimde çıkarım yapma süreci içinde çocuk, bir seri gözlem yaparak bunları sınıflandırır ve her bir gruba anlam yüklemeye çalışır. Çocuklar, sonuç çıkarma sürecinde gözlemlere dayalı açıklama ybilmektedirler.

Üst Düzey Beceriler (Deneysel Beceriler)
Hipotez Kurma:Okul öncesi eğitimde araştırılacak konuya ilişkin geçici genelleme yapma ya da olası tahmin yürütme becerisi hipotez kurma olarak ifade edilir. Öğretmen çocuklara, bitkilerin hangi ortamda en iyi şekilde büyüyebileceği sorabilir.
Değişkenleri Tanımlama Ve Kontrol Etme: Okul öncesi eğitimde çocukların, araştırmanın bulgularını etkileyecek faktörleri belirleme becerisi değişkenleri tanımlama olarak ifade edilirken, sonucu etkileyecek birden fazla faktör varsa, faktörlerden birini değiştirip diğerlerini sabit tutarak sonuçlar üzerine ne tür etkide bulunduğunu belirleme becerisi değişkenleri kontrol etme olarak ifade edilir.

Test Etme Ve Verileri Yorumlama :Okul öncesi çocukların değişkenler arası etkileşimleri inceleyerek hipotezleri yoklama ve sonuçları yorumlama becerisi, test etme ve verileri yorumlama olarak ifade edilir.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİNİN ROLLERİ

Öğretmen-Öğrenmeyi Kolaylaştıran: Öğretmen, her bir çocuğun öğrenme fırsatı yakalayabileceği ortamlar yaratmalıdır. Bu roldeki öğretmen, planlama, gerekli malzemeleri bir araya getirme ve deneysel ortamlar oluşturma gibi görevleri üstlenmelidir. Ayrıca öğretmen, çocukların yeni bilgiyi yapılandırmalarında risk almalarını ve hatalarından yeni kazanımlar edinmelerini onlara anlatmalıdır.

Öğretmen-Katalizör: Öğretmen, çocuğun düşünme ve problem çözme yetilerini güdüleyerek çocuktaki zihinsel gücü harekete geçirmelidir. Öğretmenin bu rolü, "öğretmen

tüm bilgilerin en önemli kaynağıdır" diye söylenegelen geleneksel öğretmen imajından farklılıklar gösterir. Geleneksel öğretmen, kendisi ve çocuk arasındaki bilgi birikimi uçurumuna dikkat çeken, katalizör rolündeki öğretmen ise çocuğun öğrenmesini harekete geçiren ve bunu da olumlu deneyimleri ve sürekli teşvik eden yaklaşımlarıyla başaran kişi olarak tanımlanabilir.

Öğretmen-Rehber/Danışman: Öğretmen, çocukları araştırmaları sırasında dikkatlice izlemeli, sözlerini kesmeden dinlemeli ve arada bir sorular yöneltmelidir. Bu rolde, öğretmen bilginin hepsini sunmak yerine bir bölümünü çocukla paylaşmalı (ipuçları şeklinde) ve çocuğa sorular sorarak mevcut probleme odaklanmasına yardımcı olmalıdır. Bu öğretim sürecinde öğretmen her öğrenciye sorunu için yeterli zaman ayırmalıdır.

Öğretmen-Kuram Geliştiren: Öğretmenin, çocukların sorularını cevaplayabilmesi için, kendi fen anlayışını ve ilgi-sini beslemesi ve heyecanını canlı tutabilmesi gerekir.

Ayrıca okul öncesi öğretmeni;
Çocuklara yardımcı olabilmek, uygun biçim ve zamanda etkileşime geçebilmek ve çocukların ilgilerini, bilgilerini ve ihtiyaçlarını anlamak için hem doğal (yapılandırılmamış) hem de yapılandırılmış yollarla sürekli olarak çocukları gözlemlemelidir. (Gözlem Yapan Öğretmen)
Çocuğun fen kavramlarını öğrenme sürecinde sorular sormalı ve problem çözmeye teşvik etmelidir. (Sorgulayan Öğretmen)
Tüm sınıfa fen etkinliklerini ve bireysel seçenekleri tanıtmalı ve etkinlikler hakkındaki görüşlerini sunmalıdır. (Öğretiyi Sunan Öğretmen)

OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİNDE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

1. Kavram Haritaları
2. Oyun
3. Problem Çözme
4. Proje Uygulama
5. Deney
6. Gözlem
7. Alan Gezisi
8. Benzetme (Analoji)

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARINDAKİ FARKLI ETKİNLİKLERLE BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ FEN EĞİTİMİ

A. Matematikle Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi

Okul öncesi eğitiminde yapılan matematik etkinliklerinde fen eğitimine de yer verilebilir. Çocukta, veri toplama, tahminde bulunma, verileri analiz etme gibi matematiksel süreçler yaşatabilmek için planlanan etkinlikler çoğunlukla fen kavramları üzerine kurgulanmış fen etkinlikleridir.

B. Türkçeyle Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi

Okul öncesi eğitimde çocuklara fen ile ilgili konu ve kavramları anlatan öğretici yayınlarda, hayvanlar, bitkiler, yeryüzü, gökyüzü, denizler, keşifler ve buluşlar anlatılmaktadır. Fen eğitiminde kitaplar; bilimsel bilgiler, gerçekler ve kavramların öğrenilmesinde çocuklara mantıklı gerekçeler gösterme amacıyla kullanılmalıdır. Çocuk edebiyatını fen eğitimi için kullanmadan önce çocukların ilgisi planlanan fen kavramına çekilmelidir. Okunan

kitaplardaki fen kavramlarına ilişkin çocukların soracağı soruların yanıtlanması son derece önemlidir. Doğa hikâyelerinde; hayvanlar, bitkiler, komşular ve aile bireyleri gibi çocukların tanıdıkları ve iyi bildikleri kahramanlar olmalıdır.

C. Dramayla Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi
Okul öncesi dönemde fen eğitimi etkinliklerinde drama öğretim yönteminin kullanılması çocukta hayal gücünü geliştirmektedir. Çocuklar, drama çalışmalarında kavramı ve kavrama ilişkin özellikleri doğaçlama taklit ederek anlamaya çalışır.

D. Müzikle Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi
Okul öncesi dönemde fen eğitimi müzik etkinlikleri ile birlikte verilebilir.

E. Oyunla Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi
Serbest oyun etkinlikleri çocuğun temel fen kavramları öğrenmesine olanak sağlamasının yanı sıra duygu ve enerjilerini sağlıklı bir şekilde ifade etmesine fırsat verir.

F. Sanat Etkinlikleriyle Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi
Çocukların yaptıkları kesme, yapıştırma, kolaj gibi çalışmalar, sanat etkinlikleri olarak ifade edilir. Bu tür etkinliklerde çocuklar fen kavramlarını kendi yaptıkları özgün sanat ürünleri ile anlayabilirler.

G. Serbest Zaman Etkinlikleriyle Bütünleştirilmiş Fen Eğitimi
Serbest zaman etkinlikleri, çocukların ilgileri doğrultusunda fen merkezinde ya da okul bahçesinde ayrılmış tarım alanında yapılabilir.
Okul öncesi öğretmeni Neslihan Hanım, daha önce yaptığı fen etkinliğinde tırtılların dış görünüşlerini, çeşitlerini, uzunluklarını, yaşam alanlarını çocuklara tanıtmış ve çocuklara doğal ortamda gözlem yaptırmıştır. Neslihan Öğretmen, sınıfta yeni yapacağı etkinlikte ise çocukların dergilerden tırtıl resimlerini kesmelerini ve kartonlara yapıştırmalarını, boş kağıtlara tırtıl çizimleri yapmalarını planlamaktadır.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE MATEMATİĞİN GENEL AMAÇALARI

Matematiğe yönelik olumlu bir tutum kazandırmak: Çocukların, herkesin matematiksel kavramları anlayabileceğine ve problemleri çözme yeterliğine sahip olabileceğine inanmaları ve bu konuda kendine güven geliştirmeleri sağlanmalıdır.

Matematiği anlamak: Çocukların kavramsal bilgileri ile okulda öğrenilen yeni bilgi arasında bağlantı kurarak an-lamlı bir öğrenme gelişimi sağlanabilir. Matematiksel kavramların neden ve nasıl kullanıldığının anlaşılması öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlar.

Matematiksel sorgulama becerisine sahip olmak: Çocuklar çevrelerindeki örüntüleri görebilmeli, varsayımlar geliştirip bunları deneyebilmeli, problem çözebilmeli, akıl yürütebilmeli ve matematiksel olarak iletişim kurabilmelidir.

OKUL ÖNCESİNDE MATEMATİKSEL ÖĞRENME VE TEMEL BECERİLER

1.Sınıflandırma
Sınıflandırma, nesneleri genel niteliklerine göre bir araya getirerek gruplara ayırma süreci ve çocukların nesneleri, insanları ve olayları düzenlemek için kullandıkları temel bir yöntemdir. Çocukların toplama ve çıkarmayı öğrenmeden önce grupları belli bir özelliğe göre birleştirmeyi ve ayırmayı öğrenmiş olmaları gerekir Sınıflama etkinliği yapılırken

basitten zora doğru gidilir. Çocuklar ilk olarak renklerine, şekillerine ve daha sonra boyutlarına göre sınıflama yapabilirler

2. Karşılaştırma
Karşılaştırma, iki nesnenin boyut, renk, şekil gibi özelliklere göre aynı ya da farklı olup olmadığını belirleme işlemidir. Sıralama kavramı için temel oluşturur. Karşılaştırma yapmak çocuklara, nesnelerin mekândaki konumunu tanımlamak (aşağı-yukarı), boyut tanımlamak (büyük-küçük), miktarı tanımlamak (çok-az), mesafe tanımlamak (yakın-uzak), zaman tanımlamak (önce-sonra, ilk-son) gibi beceriler kazandırır. İlk karşılaştırma etkinliklerinde çocukların o anda zaten bildikleri kavramlar ve tanıdıkları nesneleri kullanmak, karşılaştırma eyleminde ortak ya da farklı özellikleri aramaları gerektiğini anlamaları için yararlı olacaktır.

3. Birebir Eşleme
Sayma kavramının algılanabilmesi için gerekli bir temel beceri olan birebir eşleme, bir grubun diğer grupla aynı sayıda nesneye sahip olduğunu gösterir. Birebir eşleme bir kümedeki her nesnenin diğer kümedeki bir nesne ile eşleştirilmesi işlemidir. Öğretmen, eşleme çalışmalarına öncelikle somut nesnelerle ve eşit sayıdaki nesne kümesi ile başlamalıdır. Sonra, eşit sayıda olmayan kümelerle eşleme yaptırmalı, daha sonra ise çocuktan farklı sayıdaki üç nesne kümesini eşlemesini istemelidir.
NOT: Yapılandırılmış bir birebir eşleme çalışmasında, okul öncesi öğretmenlerinin önünde bulundurması gerekli bazı unsurlar vardır: iki kümenin elemanları arasındaki bağ birbiri ile ne kadar ilişkili ise çocuğun kümelerin denk olduğuna karar vermesi o kadar kolay olur. Çocukların beşin üzerinde olan nesneleri eşlemesi daha zordur ve küme sayısı arttıkça çocukların birebir eşleme başarısı da azalmaktadır. Çocuklar için aynı sayıda elemanı olan kümeyi eşlemek, farklı sayıda elemanı olan kümeyi eşlemekten daha kolay bir işlemdir.
NOT: Boyama etkinliği sırasında okul öncesi öğretmeni, her öğrencinin masanın etrafında bulunan sandalyelere oturmasını isteyebilir. Boşta sandalye kalmaması ve çocukların ve sandalyelerin sayılarının eşit olması birebir eşleme etkinliğidir.

Birebir eşleme bir kümedeki her nesnenin diğer kümedeki bir nesne ile eşleştirilmesi işlemidir. Öğretmen, eşleme çalışmalarına öncelikle somut nesnelerle ve eşit sayıdaki nesne kümesi ile başlamalıdır. Soruda verilen örnek olayda Ayla Öğretmen eşit sayıda materyal kullanmış ve çocukların benzer olanları birbirleri ile eşlemelerini sağlayarak birebir eşleme becerisini kazandırmak istemiştir.

4. Sıralama
Sıralama, nesnelerin birbirinden ayıran özelliğe göre düzenlenmesidir. Sıralama, karşılaştırmanın en üst seviyesidir ve matematiksel sonuç çıkarma ve sayı sisteminin temelini oluşturmaktadır. Sıralama, ikiden fazla nesne ya da nesne grubunu karşılaştırmayı gerektirir. Karşılaştırılan nesneler birinciden sonuncuya doğru sıralanırlar. Sıralama etkinlikleri çocukların benzerlik ve farklılıkları keşfetmesine, problemlerin çözümü için yeni yollar ve değişik cevaplar bulmalarına ve bir durumun özelliklerini tahlil ederek karar vermelerine yardımcı olabilir.

5. Sayı Kavramı ve Sayma
Sayı algısı, miktarlarla (nicelik) sayma işlemi arasında ilişki kurularak sağlanır. Sayı algısı, daha fazla ve daha az kavramlarının, değişik miktarların, uzay ve miktar ilişkisinin (sayının

korunumu) ve parça-bütün ilişkilerinin anlaşılmasını gerektirir. Sayı kavramının öğretilmesinde öncelikle beş ve beşten küçük sayı grupları ile başlanmalıdır ve nesneleri nasıl sayacağı öğretilmelidir.

Gelman ve Gallistel, sayma eyleminin, matematiksel olarak anlamlı olabilmesi için çocukların zihinlerinde uy-guluyor olmaları gereken ilkeler ortaya koymuşlardır:

Sabit sıra (Düzenli sayma): Sayı sözcüklerinin her zaman aynı sırada olması, sayı kelimelerinin tutarlı ve tekrarlanabilir bir düzende olması

Birebir ilişki: Bir grup nesnenin sayılmasında her bir nesnenin bir ve yalnızca bir sayı sözcüğüyle eşleştirilerek sayılması

Kardinal değer: Bir gruptaki nesnelerin sayılmasında en son sayılan nesne için söylenen sayının gruptaki nesne sayısını göstermesi (En son sayılan nesnenin bir özelliği değildir.)

Soyutlama: Saymanın bütün varlık topluluklarına uygulanabilmesi

Sıra- bağımsızlık (Dizilişin önemsizliği): Saymada nesnelerin sırasının önemsiz olması (Dizilişin değişmesi sonucu etkilemez.)

Çocukta, işlem yapabilme yeteneği sayı kavramının ve sayma becerisinin tamamen öğrenilmesinden sonra kazanıla-bilir. Dört, beş ve altı yaş grubundaki çocuklar günlük yaşamlarında uygun bağlam içinde toplama ve çıkarma işlemini yapabilirler.

Okul öncesi dönemde çocuklar elimde iki tane şeker var, senin verdiğin iki tane şekeri de ekleyince dört şekerim oldu" gibi bir cümle kurabilirler. Ancak çocukların doğal ortamda kolaylıkla yaptıkları bu işlem kendilerine "iki artı iki kaç eder" şeklinde sunulursa bunu gerçekleştiremezler.

7. Uzaysal Algı

Uzaysal algı, geometriyi anlama ve yorumlamada temel oluşturmaktadır. Uzaysal algının oluşabilmesi ise şekillerin kavranmasını gerektirir. Dolayısıyla uzay kavramı, uzaydaki nesnelerin birbirleriyle konum, yön ve uzaklık temelindeki ilişkileri bu alanda incelenir. Okul öncesi öğretmeni, "nerede, ne tarafta" şeklinde sorular sorarak çocukların, altında, üstünde, arkasında, fırının içinde, yukarısında gibi yanıtlar vermelerini isteyebilir ya da daire şeklinde bir çizim veya nesne tanıtıp çocuklardan sınıftaki daire şeklindeki nesneleri belirlemelerini isteyebilir. Bu şekilde çocukların uzaysal algı bece-rileri geliştirilebilir

8. Ölçme

Ölçme, çocukların matematik değerleri öğrenmelerinde, sahip oldukları yeteneklere güvenmelerinde, matematiksel bir problemi çözmelerinde, matematiksel iletişimi ve matematiksel sonuç çıkarmayı öğrenmelerinde önemli bir yere sahiptir. Ölçme, nesnelere, ortak özelliklerine göre birbirleriyle karşılaştırma olanağı verecek şekilde bir sayı atama işlemidir. Nesnelerin miktar, hacim, ağırlık, uzunluk, ısı gibi özellikleri sayılarla ifade edilebilir. Okul öncesi eğitimde öğretmen, ölçümlerle ilgili çeşitli etkinlikler yapabilir ve bu yolla çocuklara nesnelerin farklı özelliklerini gösterebilir.

9. Grafikler

Grafik iki ya da daha fazla sayısal ifadenin arasındaki ilişkiyi resimlendirmek amacıyla kullanılan matematiksel bir araçtır. Ölçme ve sayma işlemleri sonunda ulaşılan veriler grafikte kullanılır.

DERS: ANNE BABA EĞTİMİ

• Monogomik evlilik bir kadının bir erkekle evlendirilmesi
• Seri monogamik evlilikte birden fazla evlenme boşanma var
• Poligamik evlilikte çok eşlilik var
• Polijini bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi
• Poliandri bir kadının birden fazla erkekle evlenmesi
• Patrilineal baba soyuna göre belirlenen aile
• Matrilineal ana soyuna göre belirlenen aile
• Patrilokal aile evli çiftin erkeğin ailesinin evinde yaşaması
• Matrilokal aile evli çiftin kadının ailesinin evine yerleşmesi
• Neolokal aile evli çiftin bağımsız çevreye yerleşmesi
• Egaliter aile eşitlikçi aile
• Aile dinamiklerine ilk dikkat çeken Freud
• Yaz anaokulları ve anne destek programı 2003 yılında güneydoğu anadoluda Diyarbakırda 4 ilköğretim okulunda ve AÇEV in anaokulunda ilk kez uygulandı
• Anne eğtim programı2003 yılında 0-6 yaş anne çocuk eğtim programına dönüştürülerek Ankara ,İstanbul,İzmir ,Manisa,Samsun,Diyarbakırolmak üzere 6 pilot ilde uygulandı

